

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/67/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7920202504
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7920202504.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, D., zast.: JUDr. Martina Čelková, advokátka, so sídlom Štefánikova 22, Humenné, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast.: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, o určenie neplatnosti dohôd o uznaní dlhu a jeho splácaní, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 6. apríla 2022, č.k. 13Csp/56/2020-250

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trebišov (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom určil, že Dohoda o uznaní dlhu a jeho splácaní uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a VÚB, a.s. banka Bratislava ako veriteľom zo dňa 16.3.2018 je neplatná (I.), určil, že Dohoda o uznaní dlhu a jeho splácaní uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a VÚB, a.s. banka Bratislava ako veriteľom zo dňa 14.3.2018 je neplatná (II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (III.).

2. Vec právne posúdil podľa § 1 ods. 2 prvá veta zák. č. 129/2010 Z.z., § 4 ods. 8, § 7 ods. 1, 2, § 8 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z., § 39, § 558, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1 až 5, § 53 ods. 9, § 565 OZ, keď vykonaným dokazovaním nesporne zistil, že medzi žalobcom a veriteľom, t.j. právnym predchodcom žalovaného vznikol v minulosti zmluvný vzťah na základe Dohôd/Žiadostí o aktiváciu Bankomatky Quatro zo dňa 5.2.2014, podľa ktorých došlo ku schváleniu žiadosti o Bankomatku Quatro zo dňa 12.2.2014 a schválenú žiadosť o Bankomatku Quatro PREMIUM zo dňa 15.2.2013, čím medzi zmluvnými stranami vznikol právny vzťah podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Tieto zmluvy súd posúdil ako spotrebiteľské zmluvy.

3. Súd žalobu považuje podľa § 137 písm. d) CSP za žalobu na určenie právnej skutočnosti, kedy nie je potrebné skúmať naliehavý právny záujem, lebo ten vyplýva z osobitného právneho predpisu, ktorým je zák. č. 250/2017 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podpísaním Dohody 1 a Dohody 2 žalobca (dlžník) uznal dlh, čo do dôvodu a výšky, teda uznal záväzky vyplývajúce zo Zmluvy 1 a Zmluvy 2 voči veriteľovi, pričom sa zaviazal splácať zostatkový dlh v pravidelných mesačných splátkach. Podpísané dohody však vyvolávajú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi spotrebiteľom a veriteľom, nakoľko bez toho, aby to zakladalo právny úmysel samotného spotrebiteľa - žalobcu, mení sa splatnosť záväzku a pridáva sa aj uznanie dlhu, čo nebolo skutočným úmyslom žalobcu, čo v konaní vyšlo aj najavo.

4. Súd konštatoval, že podpísaním Dohody 1 a Dohody 2 sa postavenie žalobcu ako dlžníka zhoršilo už aj tým, že uznaním dlhu sa predĺžila premlčacia lehota na 10 rokov, kým v bežnom záväzkovom právnom vzťahu je podľa Občianskeho zákonníka trojročná premlčacia lehota. Úmyslom žalobcu bolo dosiahnuť splátky namiesto plnenia dlžnej sumy naraz, nie uznať dlh, o existencii ktorého v čase podpísania dohôd nemal presné informácie a nemal možnosť ovplyvniť text formulárovej predpripravenej dohody. Výška najnižšej splátky, ktorú veriteľ v dohodách určil, bola stanovená na sumu podstatne vyššiu, než ako bola dohodnutá výška mesačnej splátky v zmluvách a o ktorej mohol veriteľ pri vynaložení odbornej starostlivosti predpokladať, že ju žalobca nebude schopný splácať, preto súd konanie veriteľa v tomto smere považuje za konanie v rozpore so zákonnou požiadavkou odbornej starostlivosti poskytovateľa služieb. Okrem toho v texte dohôd nie je zmienka o tom, že by žalovaný bol poučený o význame premlčania a o význame uznania záväzku v zmysle účinkov druhej vety § 110 ods. 1 OZ. Úprava obsiahnutá v § 558 OZ pre vznik domnienky trvania (existencie) dlhu vyžaduje, aby ten, kto uznal premlčaný dlh, o premlčaní vedel. Pokiaľ dlžník o premlčaní nevedel, uznanie dlhu nemá právne následky – aj tak však dôjde k založeniu plynutia novej premlčacej lehoty podľa § 110 ods. 1 OZ. Okrem toho súd konštatoval, že veriteľ sa umelo snažil navodiť zdanie toho, že vychádza spotrebiteľovi v ústrety tým, že mu umožní dlh splácať, ale v skutočnosti mu išlo o to, aby mu podsunul prehlásenie o tom, že dlh uznáva v rozsahu a výške ustálenej veriteľom, čo spotrebiteľ nemal možnosť preveriť a skontrolovať a nebol veriteľom upozornený na to, že podpísaním dohôd sa vytvára stav, v dôsledku ktorého môže veriteľ uplatňovať svoj nárok voči nemu na súde v desaťročnej premlčacej lehote, hoci inak by mu patrila všeobecná trojročná premlčacia lehota. Preto súd takéto konanie veriteľa považuje za nekalú obchodnú praktiku, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Okrem toho súd poukázal na to, že v texte dohôd je zakomponovaný aj uznávací prejav, týkajúci sa následného denného úroku z omeškania, teda nárok, ktorý v čase podpísania dohôd ešte neexistoval, a preto je neurčitý, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný.

5. Podpísaním Dohôd sa dôkazné bremeno presunulo z veriteľa na dlžníka, preto sa súd zaoberal aj dlžníkom namietanou otázkou platného zosplatenia úverov. Súd konštatuje, že veriteľ predčasne zosplatnil úvery napriek tomu, že na to neboli splnené zákonné predpoklady v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ v spojitosti s ust. § 565 OZ. V čase zosplatenia úverov (t.j. vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru dňa 8.3.2018) dlžník nebol v omeškaní ani s jednou splátkou viac ako 3 mesiace. V predžalobných upomienkach zo dňa 4.1.2018 bol dlžník veriteľom vyzvaný na úhradu splátok (pri Zmluva 1 a pri Zmluva 2 osobitne) splatných v mesiaci 11/2017, a to najneskôr do 18.1.2018, s upozornením, že v opačnom prípade bude veriteľ oprávnený dlh zosplatiť. Súd po vyhodnotení poštových poukázok a vkladových listov dospel k záveru, že dlžník dňa 17.1.2018 (t.j. deň pred konečným termínom uvedeným v predžalobných upomienkach) uhradil v prospech veriteľa sumu 105 Eur (VS: 0043158799) a sumu 80 Eur (VS: 0045526698). Vzhľadom k tomu, že dlžník zaplatil splátky splatné za mesiac 11/2017 pre oba úverové vzťahy, a to do 18.01.2018, veriteľ nemohol platne pristúpiť k predčasnému zosplateniu úveru.

6. Zo všetkých uvedených dôvodov považoval dohody o uznaní dlhu a ich splácaní podľa § 39 OZ za absolútne neplatné právne úkony. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP, keď úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v celom jeho rozsahu z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prvom rade nesúhlasil s právnym posúdením súdu vo vzťahu k prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. d) CSP a v tejto časti považoval odôvodnenie súdu za nepreskúmateľné. Mal za to, že zákon jednoznačne stanovuje, že rozhodnúť o určení právnej skutočnosti má konajúci súd oprávnenie len v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu, súčasne považoval samotný postup súdu smerujúci k vyhodnoteniu prípustnosti žaloby nadpracou v neprospech žalovaného, nakoľko prípustnosť žaloby je povinný preukázať žalobca. Zároveň mal za to, že súd nepreskúmateľným spôsobom poukázal na prípustnosť žaloby podľa zák. č. 250/2007 Z.z., avšak žiadnym konkrétnym spôsobom neuviedol, z ktorého konkrétneho ustanovenia tohto zákona vyplýva možnosť žalovať neplatnosť dohody o uznaní záväzku. Mal za to, že možnosť určenia neplatnosti tak vyhlásenia dlžníka o uznaní dlhu, ako dohody o splátkach, nevyplýva zo zák. č. 250/2007 Z.z. a z toho dôvodu súd nesprávne právne vec posúdil, pokiaľ tento zákon na predmetné právne vzťahy aplikoval. V ďalšom považoval naplnenie nesprávneho

právneho posúdenia veci aj vo vzťahu k meritu veci. Žalovaný v konaní preukázal, že žalobca bol v omeškaní so splácaním dlžnej sumy titulom oboch zmlúv, pričom spolu 7 krát upomienkami predchodca žalovaného upozorňoval žalobcu na dorovnanie dlžných splátok úverov. Pretože k dorovnaní dlžných splátok úverov nedošlo, čo sporným nebolo, predchodca žalovaného platne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Pre zmluvu 1 tak urobil podaním zo dňa 8.3.2018 a pre zmluvu 2 tak urobil podaním z 8.3.2018. Ak k uznaniu dlhu zo strany žalobcu došlo dňa 14.3.2018 – teda 6 dní po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, nie sú mu zrejmé úvahy súdu o akomkoľvek premlčaní uznávaného nároku. Inak povedané predchodca žalovaného nebol povinný upozorňovať žalobcu na premlčanie, nakoľko ani jedna z pohľadávok veriteľa premlčaná nebola. Pokiaľ v tomto prípade veriteľ umožnil dlžníkovi ďalej splácať pohľadávku formou mesačných splátok, potreboval si zabezpečiť, aby pre prípad opätovného porušenia platobnej disciplíny nedošlo k premlčaniu jeho nároku – aj to len z toho dôvodu, že sa rozhodol nepodať žalobu na súd priamo, ale vyhovel dlžníkovi splácať dlh naďalej v splátkach. Ani prípadná neplatnosť vyhlásenia splatnosti úveru (čo žalovaný odmieta) nemá vo vzťahu k prejednávanej veci žiaden právny význam. Žalobca nepožadoval určenie neplatnosti právneho úkonu – vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a čo do právneho posúdenia neplatnosti dohôd o uznání práva sú tvrdenia vzťahujúce sa na vyhlásenie splatnosti právne irelevantné. Je potrebné si v tejto súvislosti uvedomiť, že vyhlásenie splatnosti má význam len vo vzťahu k dohode o splátkach dlhu. Evidentné je však to, že dlžník uznal celý svoj dlh vo výške, v ktorej v čase uzavretia reálne existoval. Pokiaľ by mal v úmysle uznať iba časť dlhu, musela by takáto jeho vôľa byť v dohode o uznání dlhu výslovne uvedená, čo sa však nestalo a toto žalobca ani len netvrdil. Z ústavného hľadiska požiadavky právnej istoty a preferencie platnosti právnych úkonov je nevyhnuté, aby o neplatnosti právneho úkonu nerozhodovali okolnosti, ktoré zákon neuvádza ako dôvody neplatnosti. Tiež mal za to, že možno uznať aj záväzok, ktorý nie je splatný, nakoľko aj takýto dlh existuje, pretože plnenie dlhu v splátkach a postupná splatnosť jednotlivých splátok neznamená, že dlh existuje len vo výške splatných splátok. Opätovne zdôraznil, že uzatvorením týchto dohôd nedošlo k zhoršeniu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa – práve naopak, postupca poskytol žalobcovi možnosť plniť už existujúci splatný záväzok, s plnením ktorého sa dostal do omeškania, v splátkach. V tejto súvislosti poukázal aj na skutočnosť, že ochrana spotrebiteľa musí mať svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Účelom ochrany spotrebiteľa je zabezpečiť rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán tak, že súd má povinnosť ex officio prihliadať na neprijateľnosť a neplatnosť zmluvných podmienok, v žiadnom prípade účelom ochrany spotrebiteľa nemôže byť zbavenie spotrebiteľa akejkoľvek zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstupuje. Opätovne poukázal na to, že žalobca žiadnym spôsobom nespochybňuje existenciu svojich záväzkov zo zmluvy 1 a 2 a ani nenavrhuje spôsob urovnania týchto záväzkov. Žalovaný sa po postúpení pohľadávky opakovane pokúšal žalobcu kontaktovať za účelom dohodnutia spôsobu zaplatenia svojich záväzkov zo zmlúv, avšak bezúspešne, nakoľko žalobca mu do dnešného dňa neuhradil titulom svojho dlhu žiadne plnenie. Žalovaný sa so záverom súdu nestotožňuje s ničím nepodloženými polemikami súdu vo vzťahu k údajnej nekalosti konania veriteľa a opätovne poukazuje na právny názor generálneho prokurátora, ktorý v obdobnej veci (VI/1 Pz 38/15/1000-7) podal mimoriadne dovolanie, ktoré odôvodnil nasledovne: „Zastávam názor, že uznanie nepremľčaného dlhu so súčasným uzavretím dohody o plnení v splátkach nemôže byť považované za nekalú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Odporovalo by to účelu a zmyslu tohto inštitútu. Pre dlžníka je totiž zásadne výhodné, aby s ním veriteľ, ktorý má splatnú pohľadávku, dohodol plnenie v splátkach. Veriteľ so splatnou pohľadávkou má možnosť žalovať pohľadávku na súde. Je vecou ústretovosti veriteľa voči dlžníkovi, že k podaniu žaloby nepristúpi, ak dlžník začne uhrádzať v splátkach a – samozrejme – ak dlh uzná. Pre dlžníka, ktorý sa ocitol vo finančných ťažkostiach je takáto ponuka od veriteľa výhodná. Získava možnosť vyhnúť sa súdnemu konaniu, ak dodrží ponúknuté splátky. Výklad, že uznanie nepremľčaného dlhu je (môže byť) nekalou zmluvnou podmienkou, je iba veľmi zdánlivo interpretáciou ochraňujúcou spotrebiteľa vo všeobecnej rovine. V konkrétnom prípade môže slúžiť na ochranu neplatiča. Vo všeobecnej rovine je to interpretácia namierená proti spotrebiteľom. Aký signál takto súd vyslal voči veriteľom? Pri takejto interpretácii by mal mať veriteľ obavu nepodať žalobu a spoliehať sa, že uznaním dlhu dôjde k pretrhnutiu premlčacej doby. Pri takejto interpretácii veriteľ stráca záujem na mimosúdnom riešení sporu. Riskoval by tým, že ak neskôr dlžník sľub z plnenia v splátkach nedodrží, veriteľova pohľadávka sa premlčí. Ak veriteľ osloví dlžníka, aby uznal splatný, ale nepremľčaný dlh, nesleduje tým žiadny nekalý účel. Nejde o ľstivé alebo klamlivé konanie. Veriteľ koná s dlžníkom, ktorý porušil svoj záväzok. Dlžník je ten, kto sa dopustil protiprávneho konania. Veriteľ má úplne legitímne právo predložiť dlžníkovi návrh na uzavretie dohody v splátkach a žiadať uznanie dlhu. Je z povahy veci vylúčené považovať takýto postup za nekalú obchodnú prax. Zo všetkých uvedených dôvodov navrhol okamžitú revíziu odvolacím súdom, pretože právne závery súdu považoval za nepreskúmateľné, arbitrárne a právne neudržateľné. Navrhol zmeniť

napadnutý rozsudok tak, že súd žalobu zamietne, resp. rozsudok zruší a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalobca k odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom, ktorý vychádza so stranami predloženého skutkového stavu a z právneho posúdenia zodpovedajúceho zákonu a ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov SR. Poukázal jednak na to, že naliehavosť právneho záujmu, či určenie typu žaloby, žalobca uviedol vo svojom vyjadrení v priebehu konania tak, že súd nevykonával nadprácu v neprospech žalovaného. Samotné odôvodnenie rozhodnutia súdu považoval za zhodné s obsahom mnohých rozhodnutí všeobecných súdov SR, ktoré korešponduje aj s vyjadrením žalobcu ohľadom okolností, za akých k podpisu došlo, o čom bol žalovaným poučený, či nepoučený a aké mal vedomosti o obsahu ním podpísaných listín a o ich dôsledkoch. V kontexte uvedeného odkázal na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/64/2019, ktoré v relevantnej časti tiež odcitoval. Vo vzťahu k uznaniu dlhu podľa § 558 OZ zdôraznil, že domnienka existencie dlhu založená uznaním je vyvrátiteľná, a preto žalobca mal za to, že môže namietat, že dlh nevznikol, alebo v čase uznania už netrval alebo bol neplatný, či stratil platnosť. Ak by dlžník uznal dlh, ktorý v čase uznania neexistoval, v prípadnom súdnom konaní túto domnienku môže vyvrátiť a preukázať, že dlh v čase uznania neexistoval. Nestotožnil sa preto s názorom žalovaného, že namietanie neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti majúce za následok, že žalobca uznal neexistujúci dlh, je právne irelevantné. Považoval tiež za zmatečné tvrdenie žalovaného o tom, že žalobca nikdy nespochybnil existenciu svojich záväzkov zo zmlúv, keďže žalobca opakovane záväzok spochybňoval, pretože tvrdil, že predchodcom žalovaného poskytnuté finančné prostriedky už vrátil. Navrhol preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

9. Postupom podľa § 382 CSP odvolací súd vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov.

10. Žalobca k výzve odvolacieho súdu uviedol, že s použitím § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov pri rozhodovaní odvolacím súdom súhlasí.

11. Odvolateľ k predmetnej výzve odvolacieho súdu opätovne zdôraznil, že uzatvorením predmetných dohôd nedošlo k zhoršeniu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa, ale naopak, postupca mu poskytol možnosť plniť už existujúci splatný záväzok, s plnením ktorého sa dostal do omeškania v splátkach. Vyslovil názor, že predmetná žaloba ako žaloba podľa § 137 písm. d) CSP nemá oporu v zákone, keďže možnosť jej podania nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Jednotlivé dohody o uznaní dlhu sú vo svojej podstate len dohodami o možnosti splácať záväzok v určitej výške a pokiaľ ide o uznanie dlhu, jedná sa o jednostranný prejav vôle dlžníka, ktorý je platným bez ohľadu na súhlas veriteľa. Súd tak v podstate ide rozhodovať o tom, či dlžník (spotrebiteľ) uznáva svoj záväzok a spotrebiteľ namietá platnosť vlastného právneho úkonu ako jednostranného uznania dlhu. Napadnutým rozsudkom súd v podstate vyslal signál veriteľom, že spotrebiteľa je nevyhnutné okamžite žalovať, nakoľko umožnenie splácania dlhu a za tým účelom logicky zabezpečenie záväzku uznaním, aby sa počas splácania nepremiňal po vyhlásení splatnosti, je nekalou obchodnou praktikou contra bonos mores. Platný právny stav je pritom taký, že zákonodarcu zabezpečenie záväzku touto formou aprobuje, a to aj voči spotrebiteľom. Vyslovil názor, že žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti dohôd o uznaní dlhu. Pred účinnosťou CSP pôvodná právna úprava zakotvená v OSP pripúšťala žalobu na určenie právnej skutočnosti, ak žalobca preukázal naliehavý právny záujem. Aby mohol obstáť záver o tom, že posudzované dohody o uznaní dlhu nie sú založené napríklad na objektívnom vyhotovení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške jeho pohľadávky a príslušenstva, musí byť v konaní preukázané, že veriteľ si uplatňuje od spotrebiteľa peňažné plnenia, na ktoré nemá nárok. Takýto záver ale nie je možné urobiť bez posúdenia spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Preto aj výrok rozsudku, že dohoda o uznaní dlhu je neplatná, nemá výpovednú hodnotu. V prípade vyslovenia neplatnosti dohody o uznaní dlhu, pohľadávka žalovaného nezaniká a zostáva naďalej spornou. Ak potom žalujúca strana nepožaduje neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy, jej bezúročnosť, či iné, ale len napáda zabezpečenie existujúcej pohľadávky, nečiní tak v súlade s novými pravidlami civilného procesu a zvolila nesprávny nástroj na ochranu svojich práv. Nie je daná procesná príslušnosť žaloby podľa § 137 písm. d) CSP, pretože možnosť žalovať neplatnosť právneho úkonu nevyplýva z osobitného predpisu a nie je ani daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, preto navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

13. Odvolateľ v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 CSP, podľa ktorých súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. b/), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (písm. d/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (písm. f/) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h/), ktoré podľa názoru odvolacieho súdu neboli naplnené. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. d) a f) CSP odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že tieto odvolacie dôvody boli uplatnené iba formálne.

14. Napriek tomu, že odvolateľ odvolaním uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, v ktorom prípade zákonodarca pripúšťa, aby odvolateľ argumentoval inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v prípade predmetného odvolania súčasne ide iba o formálne uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, pretože z podaného odvolania nie je zrejmé, v čom má spočívať predmetný odvolací dôvod. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak iba za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolateľ síce označil v podanom odvolaní aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, súčasne v súvislosti s vyššie označenou obranou nešpecifikoval, o aké konkrétne pochybenie a v ktorom procesnom postupe súdu v prejednávanej veci ide, keď úlohou odvolacieho súdu nie je si uvedené domýšľať a suplovať. Podobným spôsobom je potrebné sa vyjadriť k uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, pretože z odvolania súčasne nevyplýva, ktoré skutkové zistenia sú podľa odvolateľa nesprávne. Z obsahu a samotného znenia odvolania pritom vyplýva, že odvolateľ vytýkal súdu nesprávne právne posúdenie prípustnosti žaloby, nepreskúmateľnosť odôvodnenia v tejto časti a nesprávne právne posúdenie veci vo vzťahu k meritu veci, teda nedostatky, ktoré pod odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d) a f) CSP nespádajú.

15. Predmetom konania je žaloba o určenie neplatnosti Dohody o uznaní dlhu a jeho splácaní zo dňa 14.3.2016 a zo dňa 16.3.2018, ktorú žalobca uplatnil proti žalovanému ako nástupcovi VÚB banka a.s., s ktorým žalobca predmetné zmluvy uzatvoril.

16. V konaní pritom nebolo sporným, že obe dohody sa týkali spotrebiteľského vzťahu založeného medzi bankou a žalobcom.

17. Odvolateľ v prvom rade vyslovil nesúhlasné stanovisko s právnym posúdením veci prípustnosti žaloby, keď súčasne odôvodnenie súdu v tejto časti považoval za nepreskúmateľné.

18. Súd vždy skúma prípustnosť žaloby a zatiaľ čo aktuálna právna úprava uvedené rieši v § 137 CSP, predchádzajúca právna úprava danú problematiku upravovala v § 80 OSP.

19. Pôvodná právna úprava zakotvená v Občianskom súdnom poriadku neobsahovala všeobecné ustanovenie, ktoré by *expressis verbis* upravovalo prípustnosť žalobného návrhu na určenie právnej skutočnosti. Právna teória v tejto otázke nebola jednotná. Prevažovali názory, že žaloba na určenie právnej skutočnosti je prípustná iba za predpokladu, že jej prípustnosť vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). V praxi sa však žaloby na určenie právnej skutočnosti (zvyčajne) pripúšťali vo všeobecnej rovine, ak žalobca preukázal na určení právnej skutočnosti naliehavý právny záujem. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 OZ). Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Z opísaných dôvodov nová právna úprava Civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). (Veľké komentáre, Števček a kol., 2016, Civilný sporový poriadok, Nakladateľství C. H. Beck, str. 505).

20. Z právnej úpravy Civilného sporového poriadku vyplýva, že zákonodarca zakotvil novú koncepciu určovacích žalôb, keď rozlišuje klasickú určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) a žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d). Zákonodarca uviedol, že jeho záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. (Civilný sporový poriadok, Komentár, Edmund Horváth – Andrea Andrášiová, Wolters Kluwer, 2015, str. 294).

21. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal otázkou prípustnosti predmetnej žaloby v kontexte § 137 CSP, pričom dospel k záveru o tom, že predmetná žaloba je žalobou o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP s tým, že možnosť podať takúto žalobu žalobcovi vyplýva zo zákona č. 250/2007 Z.z.

22. Aj keď súd prvej inštancie súčasne explicitne neoznačil konkrétne zákonné ustanovenie zák. č. 250/2007 Z.z. ako osobitného zákona, z ktorého vyplýva prípustnosť predmetnej žaloby, odvolací súd považuje jeho závery za správne.

23. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

24. Odvolací súd postupom v súlade s § 382 CSP vyzval obe strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov.

25. Zatiaľ čo žalobca s aplikáciou citovaného zákonného ustanovenia súhlasil, žalovaný zotrval na svojej argumentácii o tom, že nie je daná procesná prípustnosť žaloby podľa § 137 písm. d) CSP, pretože nevyplýva možnosť podania predmetnej žaloby z osobitného predpisu a zároveň na požadovanom určení nie je daný ani naliehavý právny záujem.

26. Odvolací súd iba zdôrazňuje, že v prejednávanej príhode predmetnej žaloby, keďže táto spadá pod určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP, bolo bezpredmetným a nadbytočným zaoberať sa posúdením, či na požadovanom určení je alebo nie je daný naliehavý právny záujem. V kontexte uvedeného sú potom bez právnej relevancie všetky tie odvolacie námietky, ktoré smerujú práve k zdôvodneniu, prečo na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem. Predmetná žaloba bola podaná za účinnosti Civilného sporového poriadku, a preto pre takýto typ žaloby už predchádzajúca právna úprava (§ 80 písm. c) OSP), ktorá vyžadovala preukázanie naliehavého právneho záujmu, nemá význam.

27. Aj keď odvolateľ využil možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii citovaného § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., svoje nesúhlasné stanovisko k procesnej prípustnosti predmetnej žaloby učinil bez akéhokoľvek sa vyjadrenia k samotnému § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., teda bez toho, aby bližším spôsobom vyargumentoval, prečo týmto osobitným predpisom nie je zák. č. 250/2007 Z.z. a jeho konkrétny § 3 ods. 5. Pokiaľ citovaný § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. stanovuje, že proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, sa spotrebiteľ môže proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, uvedené je právom spotrebiteľa podať na súd žalobu ako prostriedok ochrany svojich práv, pokiaľ tvrdí, že určitým konaním alebo opomenutím boli porušené jeho práva stanovené zákonom, čo je v prejednávanej príhode naplnené. Aj keď citované zákonné ustanovenie neoznačuje konkrétny spôsob ochrany práva spotrebiteľa na súde (napr. podanie konkrétnej žaloby), zákonodarca počítal so širokou škálou možných porušení práv a povinností ustanovených zákonom, preto jeho úmyslom ani nebolo označiť konkrétne žaloby.

28. Odvolací súd nepovažuje za opodstatnenú ani odvoláciu námietkou, ktorou sa odvolateľ nestotožnil s právnym posúdením veci vo vzťahu k meritu veci.

29. Súd prvej inštancie založil právny záver o neplatnosti oboch dohôd na zhodnotení okolností prejednávaneho prípadu nielen osobitne, ale predovšetkým ich komplexným zhodnotením, keď poukázal na to, že

- medzi žalobcom a veriteľom, t.j. predchodcom žalovaného v minulosti vznikol zmluvný vzťah podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré zmluvy súd považuje za zmluvy spotrebiteľské,
- úmyslom žalobcu bolo dosiahnuť splátky namiesto plnenia dlžnej sumy naraz, avšak jeho úmyslom nebolo uznať dlh,
- žalobca ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť text formulárovej (predpripravenej) dohody,
- veriteľ sa umelo snažil navodiť zdanie toho, že vychádza spotrebiteľovi v ústrety tým, že mu umožní dlh splácať, ale v skutočnosti mu išlo o to, aby predostretím tejto možnosti spotrebiteľovi podsunul prehlásenie o to, že dlh uznáva v rozsahu a výške ustálenej veriteľom,
- navyše veriteľom nebol upozornený na to, že podpísaním dohôd sa vytvára právny stav, v dôsledku ktorého si veriteľ môže uplatňovať svoj nárok voči žalobcovi na súde v 10- ročnej premlčacej lehote, hoci inak by mu patrila trojročná premlčacia lehota.

30. Išlo pritom o zhodnotenie, ktoré spolu s ozrejením právnych následkov predmetného uznania, malo relevanciu práve k záveru o tom, že takéto konanie veriteľa súd považuje za nekalú obchodnú prax, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi.

31. Postavenie žalobcu sa podstatne zhoršilo už tým, že uznaním dlhu sa predĺžila premlčacia lehota na 10 rokov popri trojročnej premlčacej lehote, v rámci ktorej si veriteľ môže svoj nárok uplatniť na súde.

32. Okrem toho sa podpísaním predmetných dohôd dôkazné bremeno vo vzťahu k preukazovaniu výšky a dôvodu uznaného dlhu (v tomto prípade zosplatneného) presunulo z veriteľa na dlžníka.

33. Relevantným bolo tiež zhodnotenie súdu, že pokiaľ dlžník zaplatil splátky dlžné za mesiac 11/2007 pre oba úverové vzťahy a to do 18.1.2018, teda v lehote na úhradu splátok stanovenej veriteľom v predžalobných upomienkach zo dňa 4.1.2018, potom veriteľ nemohol platne pristúpiť k predčasnemu zosplatneniu úverov.

34. Odvolateľ nesprávne vytykal súdu, že nie sú zrejmé úvahy súdu o akomkoľvek premlčaní uznávaného nároku, pretože pokiaľ ani jedna z pohľadávok veriteľa premlčaná nebola, potom predchodca žalovaného nebol povinný žalobcu upozorňovať na premlčanie. Aj keď súd sa v odôvodnení zmieňuje k požiadavke veriteľa upozorniť dlžníka na premlčanie uznávaného dlhu, sám skutkovo nezhodnotil, aby v tomto prípade išlo uznanie premlčaného dlhu a uvedené uviedol iba v súvislosti s tým, aby zdôraznil, že uznaním dlhu začala plynúť nová premlčacia doba v rozsahu 10 rokov, a to aj v prípade uznania premlčaného dlhu. O takýto prípad avšak nešlo, čo ale súd prvej inštancie ani netvrdil.

35. Pokiaľ sa odvolateľ bránil tým, že predmetnými dohodami iba umožnil žalobcovi splácať zosplatnený dlh a snažil sa presvedčiť súd, že vlastne poskytol dlžníkovi určitú výhodu v podobe možnosti splácať zosplatnený úver, hoci mohol okamžite podať žalobu na súd a trvať na celom uplatnenom nároku, uvedené vyznieva účelovo, pretože samotný žalobca nežiadal o možnosť zosplatnený úver splácať a išlo výlučne o iniciatívu veriteľa, o čom svedčí ním nakoncipovaný text dohody, ktorého súčasťou učinil tiež prehlásenie dlžníka o uznaní dlhu, ktoré žalobca nemohol vylúčiť, ak chcel na ponúknutú možnosť splácať už zosplatnený dlh pristúpiť. Z výsluchu samotného žalobcu vyplynulo, že s takouto možnosťou ho oslovil samotný veriteľ, ktorý mu predmetné dohody aj poslal.

36. Pokiaľ zo strany veriteľa išlo skutočne iba o poskytnutie výhody v podobe možnosti splácať zosplatnený dlh, odvolaciemu súdu nie je zrejmé, prečo žalovaný potreboval zakomponovať do ponúknutej možnosti splácať zosplatnený dlh aj vyhlásenie dlžníka o uznaní dlhu, ktoré ani nie je podmienené súhlasom veriteľa, pretože ide o jednostranný právny úkon dlžníka. Veriteľ si ale musel byť vedomý toho, že pokiaľ spotrebiteľ bude mať záujem o možnosť dlh splácať v splátkach v zmysle predmetnej dohody, svojím podpisom sa súčasne podpíše aj pod vopred naformulované uznanie dlhu, hoci to nebolo v jeho úmysle.

37. Argumentácia odvolateľa, že v súvislosti s možnosťou splácať zosplatnený úver bolo logické, že si veriteľ potreboval zabezpečiť, aby pre prípad opätovného porušenia platobnej disciplíny nedošlo k premlčaniu jeho nároku zabezpečovacím prostriedkom – uznaním dlhu, je účelová a nemá žiadne opodstatnenie. Ak by malo platiť uvedené, potom by bolo bežným postupom veriteľa, aby už pri samotnom uzatváraní úverových zmlúv s dlžníkmi, t.j. pri založení zmluvného vzťahu požadoval od dlžníka súčasne jeho vyhlásenie o uznaní dlhu, pretože veriteľ nemôže mať nikdy istotu, že zo strany dlžníka nedôjde k porušeniu jeho platobnej disciplíny, k čomu ale bežne veritelia nepristupujú. Navyše prípad, že sa zmluvné strany následne samostatným úkonom dohodli na možnosti splácať zosplatnený úver v splátkach, nespôsobuje premlčanie nároku a veriteľovi zostáva možnosť uplatniť si predmetný nárok aj v prípade opätovného porušenia platobnej disciplíny vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote.

38. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, prečo odvolateľ sa na strane jednej bráni tým, že podľa jeho názoru cieľom žalobcu v tomto spore je využitie, resp. zneužitie inštitútu ochrany spotrebiteľa a zbavenie sa zodpovednosti za svoje konanie, keď na strane druhej poukazuje na to, že pokiaľ žalobca naďalej nebude ochotný dohodnúť sa so žalovaným na splnení svojich záväzkov, bude nútený zvážiť uplatnenie nárokov vyplývajúcich zo zmlúv na príslušnom súde. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný si je sám vedomý toho, že sa môže svojich tvrdených práv a nárokov vyplývajúcich zo zmlúv domáhať súdnou cestou, potom nie je namieste hovoriť na strane žalobcu o zneužití inštitútu ochrany spotrebiteľa a zbavení sa zodpovednosti za svoje konanie. Vyhovením predmetnej žalobe napadnutým rozsudkom predsa súd nevyhlásil žalovaného z možnosti uplatnenia svojich nárokov, ktoré žalovanému zo zmlúv vyplývajú, cestou súdu. Súčasne, podľa názoru odvolacieho súdu, napadnutý rozsudok vyriešil právne postavenie spotrebiteľa tým, že určením neplatnosti predmetných dohôd, ktorých súčasťou bolo tiež vyhlásenie o uznaní dlhu, sa veriteľ môže domáhať svojich prípadných nárokov z predmetných spotrebiteľských zmlúv namiesto 10-ročnej premlčacej lehoty iba v trojročnej premlčacej lehote a súčasne, kedy v prípadnom súdnom spore vyvolanom žalovaným v súvislosti s uplatnením tvrdených nárokov vyplývajúcich z predmetných spotrebiteľských zmlúv zostáva dôkazné bremeno a dôkazná núdza zásadne práve na žalovanom.

39. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je preto rozsudok vo výroku vecne správny, z ktorého dôvodu ho odvolací súd potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP vrátane vecne správneho výroku o trovách konania.

40. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď žalobcovi ako plne úspešnej strane sporu priznal proti žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej

otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).